

Veliki lov na biljku! bilten

Bilten o
aktivnostima
koje se
realizuju u
okviru projekta
"Veliki lov na
biljku" u Eko
školama u
Srbiji

U ovom broju:

"VELIKI LOV NA BILJKU"

TOYOTA PROJEKAT

Velika potraga za biljkama i
uživanje u zabavnim i obrazovnim
aktivnostima u učionici, na
Internetu i u prirodi.

**AKTIVNOSTI U MARTU
MESECU**

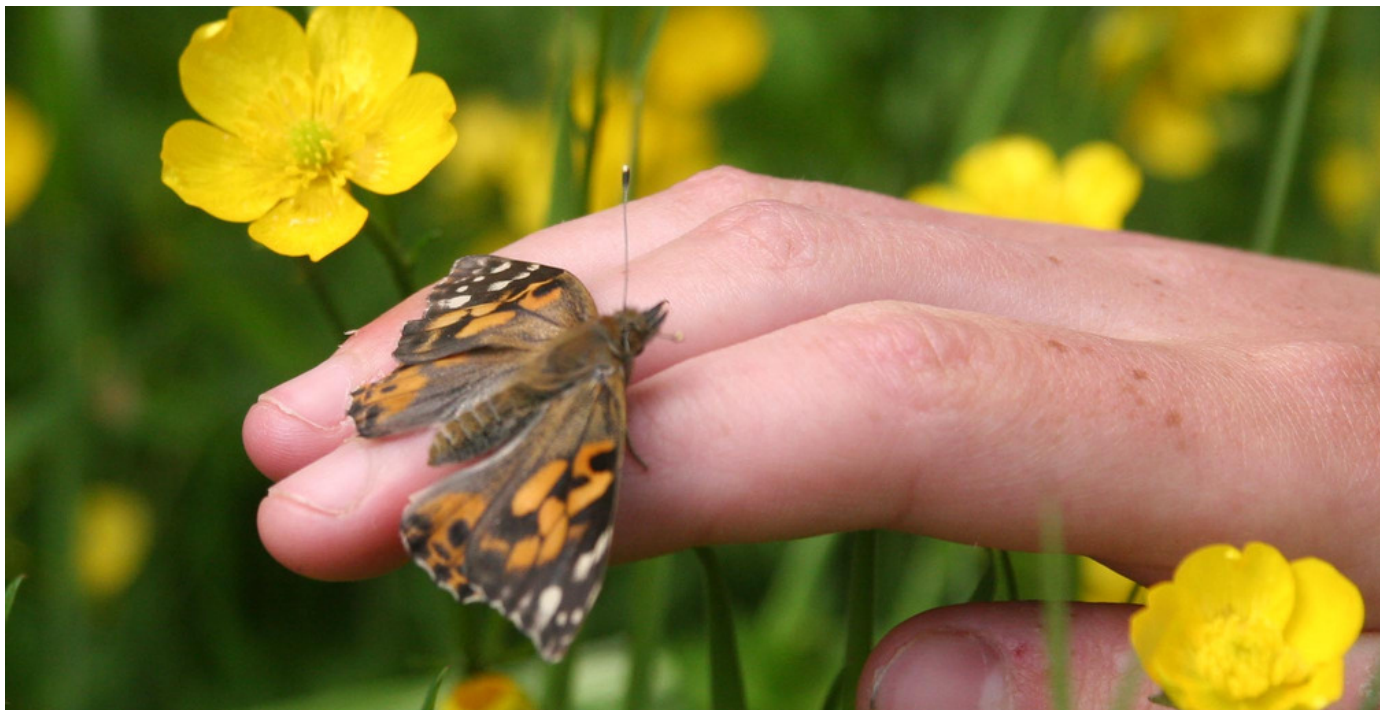
Ukratko o aktivnostima
realizovanim tokom marta 2017.
godine.

ŠTA JE BIODIVERZITET?

MART 2017

The Great Plant Hunt ... newsletter!

Uvodna reč

Dragi učesnici projekta „Veliki lov na biljku“,

pred vama je glasilo projekta koje će izlaziti jednom mesečno, krajem meseca, do juna 2017., gde ćete imati prilike da se upoznate sa projektnim aktivnostima i rezultatima i uspesima. Želimo vam uspešan „Lov na biljke“, dobru zabavu i veliko znanje o biodiverzitetu i njegovom značaju!

Ukratko o aktivnostima realizovanim tokom marta 2017. godine:

1. popunjeni inicijalni upitnici na početku projekta o biodiverzitetu i vrstama biljaka/ životinja – koliko učenici poznaju svoje okruženje (rezultati: svega 10-15% anketiranih učenika znalo je šta znači reč BIODIVERZITET, zašto je važan i oko 50% učenika znalo je koje su biljke/životnje bile prikazane na slikama). Upitnike ćemo ponoviti na kraju projekta u junu 2017. godine, kako bismo ispratili napredak u usvojenom znanju učenika radom na projektu.
2. izrađene ID kartice vrsta koje su bile u inicijalnom upitniku u obliku postera po uzrasnim kategorijama i dostavljeni Eko-školama uključenim u projekat.
3. izrađene mape staništa
4. dostavljena uputstva nastavnicima kako da realizuju aktivnosti u okviru projekta
5. početak izrade sopstvenih ID kartica učenika, za vrste iz svog okruženja
6. objave u medijima, FB, web-stranice Eko-škola, Twitter, Podio i Exposure
7. **Darvinovi TRAGAČI, MISLIOCI i SAKUPLJAČI krenuli su u nove izazove!**

Aleksandra Mladenović, nacionalni koordinator programa Eko-škole u Srbiji

Kreatorke biltena

Vesna Ivanović
koordinatorka programa
Eko škole "Milivoje Borović"

Ana Ristanović
koordinatorka programa
Eko škole "Milivoje Borović"

Eco newsletter

Ambasadori održivog razvoja i životne sredine

Jovana Rajića 5 D / II / 6,
11000 Beograd
+381 63 1173797
feeserbia.com
ecoschools@feeserbia.com

Osnovna škola "Milivoje Borović"

31312 Mačkat bb, Čajetina
+381 31 3834002
osmackat@ptt.rs
osmackat.org.rs

Veliki lov na biljku!

Od ove školske godine u Eko školama u Srbiji započeto je sa realizacijom **Tojotinog edukativnog projekta Veliki lov na biljku (The Great Plant Hunt)**.

Projekt "Veliki lov na biljku" je usredsređen na biološku raznovrsnost s posebnim naglaskom na biljkama i njima pridruženim vrstama. Veliki lov na biljke namenjen je deci od 5 do 11 godina, a glavni cilj projekta je obrazovati decu o biološkoj raznovrsnosti, njenoj važnosti, i podstaći ih da pozitivno deluju na tom polju. Projekt se temelji na obrazovno-vaspitnim principima, a u svojim aktivnostima sadrži i praktični deo, aktivnosti koje se temelje na materijalima razvijenim u **Royal Botanic Gardens, Kew (nevladino javno telo Ujedinjenog Kraljevstva)**.

Ostali ciljevi projekta su:

- Razvoj mladih kao zagovornika očuvanja biološke raznovrsnosti,
- Promocija lokalnih akcija vezanih uz biološku raznovrsnost,
- Razvoj naučno utemeljenih nastavnih materijala u skladu s načelima Konvencije o biološkoj raznovrsnosti, (Convention on Biological diversity - CBD) koji bi omogućili nastavnicima promociju aktivnosti vezanih za obrazovanje o biološkoj raznolikosti,
- Promovisanje kritičkog razmišljanja uz pristup „idi i vidi“ (učenje kroz rad)
- Biti u skladu s Konvencijom o biološkoj raznovrsnosti, / Zelenim koridorom
- Pomoći u postizanju EU/UN ciljeva za obrazovanje o biološkoj raznovrsnosti.

Za svaku uzrasnu grupu pripremili smo skup prilagođenih aktivnosti koje su povezane s nastavnim programom i zasnivaju se na poznatim nastavnim postupcima i konceptima.

Deca starosti 5-6 godina su „TRAGAČI“

"Tragači" traže biljke koje rastu u lokalnoj sredini i pažljivo ih proučavaju. Naučice koji su delovi biljaka i kako da uoče sličnosti i razlike.

Deca starosti 6-7 godina su „IZVIĐAČI“

"Izviđači" traže uzbudljive biljke koje rastu u njihovoj lokalnoj sredini. Uočavaće sličnosti i razlike između biljaka iz različitih staništa, prikupljati uzorke i proučavati ih u okviru jednostavnih eksperimenata.

Deca starosti 7-8 godina su „MISLIOCI“

Ove aktivnosti nude mnoštvo prilika da deca razvijaju kritičko mišljenje. Podstičemo mislioe da razmisle o uočenim činjenicama i učestvuju u razmeni ideja. Deca istražuju kako koristimo biljke i kako ih gajimo.

Deca starosti 8-9 godina su „SAKUPLJAČI“

Darvina su veoma zanimale zbirke, pa je redovno sakupljao uzorke i beležio svoja zapažanja o tome kako su se biljke i životinje prilagodile sredini u kojoj žive. Idealna prilika da krenete Darvinovim stopama!

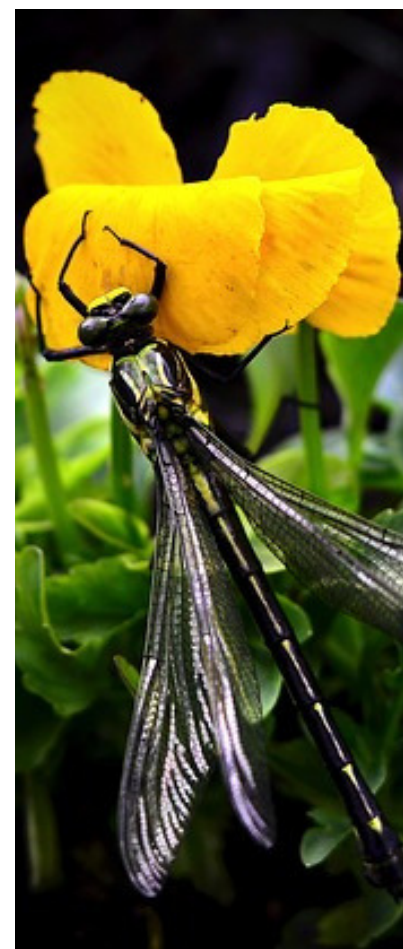
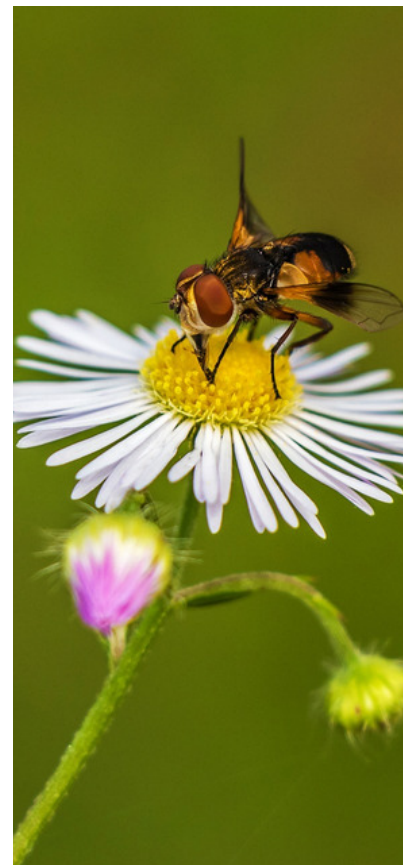
Deca starosti 9-10 godina su „ISTRAŽIVAČI“

U ovim aktivnostima, istraživači proučavaju rasejavanje semena i izvode eksperiment s klijanjem. Takođe će proučavati, pripremati i skladištiti semena u sopstvenim mini-bankama semena.

Deca starosti 10-11 godina su „DETEKTIVI ZA BILJKE“

Saznaće kako naučnici iz instituta Kju identifikuju nepoznato seme, a zatim će se i sami oprobati u detektivskom izazovu. Njihova misija je da identifikuju nepoznato seme. Za rešavanje ove misterije, potrebna je kombinacija opažanja i kreativnog mišljenja.

Za detaljan opis aktivnosti i sve što vam je potrebno da biste učestvovali, uključujući i sve nastavne materijale i dodatke, kao što su filmovi i interaktivne igre – posetite **www.greatplanthunt.org**.

Poster za uzrast od 5 i 6 godina

Велики лов на биљке!

Бела рада

Народно име: Бела рада, красуљак
Научно име: *Bellis perennis*

Животни циклус

развијање плода → семе → клијање семена → биљка расте → цветање → плод

Опис
Мала биљка, ниског раста, листови у основи груписани. Мала бела цветна главица са жутим средиштем.

Станиште
Расте поред путева, у травњацима, ливадама. У травњацима се сеје, иначе би била ретка биљка.

Занимљивости
Цветови се често користе за прављење венчића или ланаца. Један од најдужих је исплетен у Аустрији у дужини од 4 км. Раније се користила за лечење модрица, данас се не користи у те сврхе.

Цветање: од марта до касне јесени
Сазревање плода: од јуна до октобра

Хоћу-нећу

Народно име: Хоћу-нећу, русомача
Научно име: *Capsella bursa-pastoris*

Животни циклус

развијање плода → семе → клијање семена → биљка расте → цветање → плод

Опис
Мала биљка, ређе до 1 м висока. Листови у основи груписани, листови на стаблу су стрелоласто облика. Мали бели цветови се састоје од 4 латице, плодови су срчолки.

Станиште
Расте на обрађеним пољима, необрађеним местима, по ивици путева, на чистинама и свеким ливадама. Веома честа врста.

Занимљивости
Лековита врста. Семена су токсична за ларве комараца и када се ставе у воду где се излегу комарци, биће их мање!

Цвета и плодоси током читаве године изузев у периоду дугих зимских мразева.

Врабац покућар

Народно име: Врабац покућар
Научно име: *Passer domesticus*

Животни циклус

птица уне до пет и напушта гнездо → тата врабац прави гнездо → мама врабац снесе око 5 јаја → јаја се излеку и мама и тата их крију око 2 недеље → мама седи на јајима око 10 дана како би их упловила

Опис
Мала птица. Мужјак је сив са доње стране и има сиво теме и црно грло. Жена је смеђа. Врапци имају кратак клин, мишуљи црне боје, док је код женим браонкasto-сив.

Станиште
Налази се у људским насељима (градови, села, фарме и сл.), ређе на пољопривредним подручјима. Станарица је.

Искрања: семена биљака, инсекти, остаци хране за људе и домаће животиње.
Гнезђење: испод кровова, у шупљинама зграда, ретко у дупљама у дрвећу.

Занимљивости
Иако број врабаца опада у неким земљама, врабац је најраспрострањенија птица на планети. Када се мама и тата врабац упознају, остају заједно до краја живота и у свом гнезду.

Сива врана

Народно име: Сива врана
Научно име: *Corvus corax*

Животни циклус

око месец дана након изметлања птица напушта гнездо → у пролеће изметла и након кратког периода напушта гнездо → коначне птице, које су и неке врсте птице → мама седи на јајима око 18 дана и крије их током

Опис
Сивог тела, црне главе, крила и репа. Дужина тела око 50 цм.

Станиште
Јавља се у градовима, селима, њивама. Станарица је.

Искрања: разноврсна биљна или животињска храна, људски отпади.
Гнезђење: углавном на дрвећу или на зградама.

Занимљивости
У народном веровању сиве врне призивају опасност. Али ипак сиве врне су веома интелигентне птице. Забележено је да извлаче риболовачке удице како би појеле мамац. Виђено је како врне бацају орашасте плодове са висине како би их отвориле и појеле.

Кишна глиста

Народно име: Кишна глиста
Научно име: *Lumbricus terrestris*

Животни циклус

након 6-18 месеци постоје у земљи → постоје у земљи и у чупу под земљом → чупе остају под земљом око месец дана → младе глисте расту → младе глисте излазе из чупа

Опис
Кишна глиста је црвенкасте боје, издуженог тела око 25 цм. Тело је издужено на многобројне чланке/култије. Површина тела је слзава јер њена кожа лучи слзу која јој омогућава да дише преко коже и да се не повреди када се креће кроз земљу.

Станиште
Живи у земљишту. Налазе се у шумама, њивама, баштама, поред река. Излазе само ноћу, ређе дану, осим после кише.

Занимљивости
Представља извор хране за птице и друге животиње. Некада се користила у народној медицини против stomачних тегоба и зубобоља. Уколико остане без дела тела може да се обнови.

Мрав

Народно име: Мрав
Научно име: *Formicidae*

Животни циклус

из луте излазе одрасли мрави → полагање јаја у мравњак → из јаја се развијају ларве → мрави чувају и хране младе црвене ларве → из луте излазе одрасли мрави

Опис
Тело им је подељено на три дела са великом главом и задњим делом. Имају 6 ногу и на глави имају две дугачке антене и снажна кљешта која користе за ношење хране, копање и одбрану од непријатеља.

Станиште
Могу се наћи свуда где има довољно земље за стварање мравњака – својих гнезда. Сви мрави унутар једног мравњака чине колонију, од непријатеља.

Занимљивости
У мравњаку може живети и до 20 милиона мрва. Мрави су ратоборни, већина мрављих врста не подноси друге колоније и према њима се опходи непријатељски. Азијски зелени мрав може да носи предмет и до 100 пута тежи од њега самог. Највећа пронађена колонија мрва била је дуга 6000 км. Мрави најдуже живе од свих инсеката, неки и до 30 година.

Имају отровну жлезду која излучује мрављу киселину. Сви мрави једног мравњака се препознају по мириси, а разговарају додиривањем антена.

Poster za uzrast od 6 i 7 godina

Велики лов на биљке!

Мушка боквица

Народно име: Усколисна боквица, мушка боквица
Научно име: *Plantago lanceolata*

Цветање: од априла до септембра (октобра)
Сазревање плода: од маја до новембра

Животни циклус

Опис

Дуги и уски листови са израженом неравнотом. Цветови ситни, бледо зеленкасто до бледо браон боје, груписани у клас на врху стабљике.

Станиште

Налази се поред путева, на травњацима, сувим ливадама, баштама, поред кућа, на запуштеним местима.

Занимљивости

Лековита биљка, младо лишће (без петељке) је јестиво, припрема се као чорба, вариво и пире. У неким земљама се гаји за исхрану стоке.

Црвена детелина

Народно име: Црвена детелина
Научно име: *Trifolium pratense*

Цветање: од маја до септембра
Сазревање плода: од јуна до октобра
Расејавање: помоћу животиња или без помоћи – семе опада са биљке

Животни циклус

Опис

Листови састављени од 3 листића који често са горње стране имају светло зелене мрље. Цветови углавном црвенкасти груписани у мале лопасте главнице.

Станиште

По ливадама и пашњацима, у светлим шумама, по ободима путева, на запуштеним површинама.

Занимљивости

Ако неко нађе ретку црвену детелину са 4 листа, сматра се да ће му то довести срећу. Бумбаре и пчеле привлачи слаткасти мирис цветова. Гаји се, одлична је као сточна храна!

Сеоска ласта

Народно име: Сеоска ласта
Научно име: *Hirundo rustica*

Животни циклус

Опис

Мала птица, тамно плаве боје са рђивим челом и доњим делом врата. Стомак је беле боје. Има два продужена пера у репу, женке имају краћи реп од мушкараца.

Станиште

Станишта су јој људска насеља или усамљени објекти (куће, зграде и др.). Ово је птица селица.

Исхрана

хране се углавном летећим инсектима. Гнезђење: на људским објектима (зградама, шталама, кућама, испод мостова...). Гнезда праве од блат.

Занимљивости

Од целе Европе нема их само на Исланду. Када ласте лете близу земље, то значи да ће ускоро пасти киша. Ласте увек пију воду у лету.

Голуб гривнаш

Народно име: Голуб гривнаш
Научно име: *Columba palumbus*

Исхрана: храни се углавном биљном храном.
Гнезђење: на дрвећу и високим зградама.

Животни циклус

Опис

Дужина тела око 40 цм. Пласови сиве боје са ружичастом ноктијом на грудима. Има беле пруге на крилима и белу огрлицу на врату, наранџаст клун и розе-црвене ноге.

Станиште

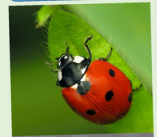
Налази се у различитим шумама, у градовима, парковима, дворовима, баштама. Раније је био селица у Србији, док је насељаво брда и планине са оштрим зимама. Данас се задржава у градовима током зиме, где налази храну.

Занимљивости

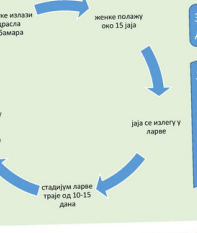
Иако је голуб гривнаш велика птица, веома је окретан. Може да виси наопako са гране како би дохватио храну полуп бочица.

Бубамара

Народно име: Бубамара
Научно име: *Coccinella septempunctata*

Животни циклус

Опис

Дужина тела око 8 мм, покрица су црвене боје са 7 црних тачака. Тело је полулоптастог облика.

Станиште

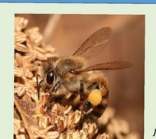
Станиште јој је на ливадама, мочварама, нивама, црних тачака. Тело је полулоптастог облика.

Занимљивости

Научно име потиче од 7 тачака на покрицима, на латинском *septem* значи седам, а *punctata* – тачкаста. Сматра се када бубамара сleti на руку да то доноси срећу. Када бубамара улету у кућу, каже се да најављује госте.

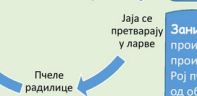
Пчела

Народно име: Пчела, медоносна пчела, домаћа пчела
Научно име: *Apis mellifera*

Одрасле пчеле напуштају ћелије
Матица излеже јаја
Јаја се претварају у ларве
Ларве се претварају у лутке
Пчеле радилице хране ларве

Животни циклус

Опис

Жуто црне боје, има 6 ногу и два пара крила. На задњим ногама има корпице у којима носи полен од цветова до кошнице. Поред два обична ока, пчеле имају и додатна три ока на врху главе, укупно 5.

Станиште

Ливаде, шуме и баште. Живе у шупљим стабљикама и процелима између камена...

Занимљивости

Једини инсект који производи храну за људе. Група од 12 пчела произведе кашиницу меда за цео свој живот. Рој пчела треба да пређе три пута већу дужину од обима земље да би сакупио 1кг меда.

Велики лов на биљке!

Хајдучка трава

Народно име: Хајдучка трава, хајдучица, спориш, столисник
Научно име: *Achillea millefolium*

Опис: Биљка до 1 м висине, са многобројним перастим листовима. Стабло и листови покривени длакама. Бело-розијасте цветове густо груписани на врху стабљике.

Станиште: Поред путева, пруга, на травњацима, каменитим местима, ливадама, ободима шума...

Животни циклус: настанак плодова → семе → клијање семена → раст листова → цветање → оплодотворено семе

Занимљивости: Листови су перасто дељени на велики број режњева, по чему је врста добила називе, као један од народних, столисник, тако и научни (*mille* = хиљада; *folium* = лист). Хајдучка трава се од давнина користила у народној, а омиљено је лековито средство и у аустријској медицини.

Цветање: од јуна до августа
Сазревање плода: од јула до касне јесени

Дивљи кестен

Народно име: Дивљи кестен
Научно име: *Aesculus hippocastanum*

Опис: Листопадно дрво до 30 м висине и разгранате крошње. Листови прстасти дељени са 4 до 7 листића. Бели цветове, обично са црвеном мрљом. Цветови груписани у усправне пирамидице.

Станиште: Може се наћи у ниским и влажним шумама. Гаји се, често је у парковима и дворедима.

Животни циклус: сазревање плода (оружаја) → 1-3 семена по плоду → цветање → раст биљке, настанак пуцавака → оплодотворено семе

Занимљивости: Научни назив долази од грчких речи *hippos* = коњ и *castanum* = кестен, зато што се плод користио за лечење коња. Иако назив може да заваља, ова лековита биљка није сродник са питомим кестеном (*Castanea sativa*).

Цветање: од маја до јуна

Ветрушка

Народно име: Ветрушка
Научно име: *Falco tinnunculus*

Опис: Женке су веће од мушкараца. Горњи део тела мушкараца светло-кестењасте боје са црним пегама, док су глава и реп сиво-плави, реп има црну тракицу. Женке имају шарен реп.

Станиште: Јавља се у степима, ливадама, пашњацима, њивама, ободима шума, људским насељима.

Животни циклус: мајка и тата добијају перје и улазе да лове → мајка и тата траже место за гнездо → мајка и тата траже храну → мајка и тата траже место за гнездо → мајка и тата траже храну

Занимљивости: Искрхна: ситне животиње (глодари, гуштери, инсекти, птице). Гнезђење: не прави гнезда, најчешће претима гнезда вранама.

Занимљивости: Позната је по лебдењу током лова, име је добила по савршеном лету. Ветрушке имају изузетно добар вид, могу да лове док не падне мрак. У средњовековном соколарењу била је намењена слугама, док су богати имали друге врсте сокола.

Кос

Народно име: кос
Научно име: *Turdus merula*

Опис: Мушкарци су црне боје са наранџастим клуном и жути прстеном око очију. Женке су смеђе-браон, имају пеге са доње стране и браониста клун.

Станиште: Јавља се у шумама, ливадама, градовима, парковима, воћњацима, баштама.

Животни циклус: мајка прави гнездо од гранаца и лишћа → мајка и тата траже храну → мајка и тата траже место за гнездо → мајка и тата траже храну

Занимљивости: Кос је препознатљив по снажном гласу и песми, воли да пева након кише. Могу да имитирају звук мачака, људи и других птица. Забележено је како кос имитира звук амбулантних кола.

Искрхна: гliste, инсекти, семење и плодови биљака.
Гнезђење: гнезда гради углавном на ниском дрвећу, жућку и грмљу.

Лептир аполон

Народно име: Лептир аполон
Научно име: *Parnassius apollo*

Опис: Има два пара крила беле или жућкасте боје. Задња крила орасе црвеним круговима који могу имати белу тачку у средини. Гусеница је плаво-црне боје са малим наранџастим тачкама.

Станиште: Јавља се у планинским подручјима - на ливадама, камењарима, воли сунчана стеновита места која су заштићена од ветра.

Животни циклус: јаја → гусеница → лептир → јаја → гусеница → лептир

Занимљивости: Један од најлепших лептира у Србији, заштићен је, веома је осетљив на промене и у опасности је да нестане.

Једном годишње полажу јаја. Одрасли лептири се срећу током јуна и јула и хране се нектаром из цвећа.

Веверица

Народно име: Веверица
Научно име: *Sciurus vulgaris*

Опис: Тело веверице је издужено са дугачким чупавим репом. Има крупе очи и на ушима има чуперке длака. Боја крзна може бити од црне до црвене боје, стомак је беличасте боје.

Станиште: У шумама, парковима. Прави гнезда у крошњама, пукотинама дрвећа, испод корена, у рупама које је сама ископала, под грмљем.

Животни циклус: мајка прави гнездо од гранаца и лишћа → мајка и тата траже храну → мајка и тата траже место за гнездо → мајка и тата траже храну

Занимљивости: Најчешће се храни плодовима, семењем, младим изданцима, гљивама... Гнезда праве од гранаца, лишћа и маховина.

Велики лов на биљке!

Црни слез

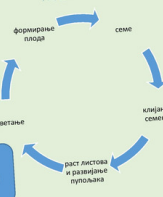
Народно име: Црни слез, дивљи слез
Научно име: *Malva sylvestris*

Цветање: од маја до септембра
Сазревање плода: од јуна (јула) до касне јесени

Животни циклус

Опис
Округласто – звездаста листови. Ружичасти до црвени (ређе бели) цветови са срцастим латицама и тамним нервима. Плодови су у облику диска.

Станиште
Расте поред путева, у двориштима, пољима, на запуштеним површинама.

Занимљивости
Током средњег века, сматрало се да дивљи слез може да поништи ефекте љубавних напитака. Од давнина се користи у медицини и изузетно је лековита биљка. Различити делови биљке се користе у исхрани.

Гугутка

Народно име: Гугутка
Научно име: *Streptopelia decaocto*

Исхрана: семенне и друга храна биљног порекла.
Гнезђење: на дрвећу, жбуњу, људским објектима.

Животни циклус

Опис
Пепељасто сиви голуб средње величине са црном крајном, тамнији са горње стране. Црвенкасте очи имају уски бели оквир.

Станиште
Ова станица налази се у људским насељима, парковима, пољопривредним подручјима.

Занимљивости
Научно име потиче од грчких речи *streptos* = крапа и *peleio* = голуб. У људским насељима се врло брзо размножава. У Енглеској се појавила пре око 60 година, а данас је једна од најбројнијих градских врста птица.

Обична бреза

Народно име: Обична бреза
Научно име: *Betula pendula*

Цветање: од априла до маја
Плодоношење: од августа до септембра

Опис
До 30 м високо дрво, беле коре. Листови светло зелени, троугласти, рецкасти. Младе границе голе, тисе. Млади листови љепљиви. Цветови трпцисани у ресе, мушке и женске ресе.

Станиште
У шумама, на сувим стаништима са доста светлости. Гајена врста, честа у људским насељима, парковима, баштама.

Занимљивости
Гране брезе се користе за прављење метли. У прошлости од сока брезе је прављено пиво. Сок брезе се и данас користи за прављење вина.

Сврака

Народно име: Сврака, дугорепи сарка
Научно име: *Pica pica*

Исхрана: разноврсна храна биљног и животињског порекла (плодови, инсекти, јаја птица...)
Гнезђење: на дрвећу или жбуњу.

Опис
Глава, реп и груди су сјајно црне боје, док је стомак беле боје. Перје се пресијава зелено - плаво. Кљун и ноге су црне боје.

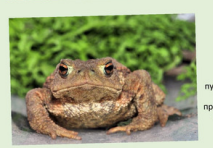
Станиште
Јавља се у градовима, селима, пољопривредним подручјима, пољима. Станарица је.

Занимљивости
Препознатљивим "крештањем" упозоравају једне друге уколико наиђе неки предатор, па изазивају велику буку у градовима. Сматрају се једним од најинтелигентнијих птица. Познати су ловци, често краду ствари из дворишта за своја гнезда.

Обична крастача

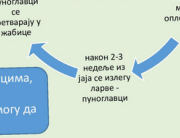
Народно име: Обична крастача, шумска крастава жаба
Научно име: *Bufo bufo*

Храни се инсектима, ларвама, пауцима, црвима, пужевима. Плен хватају љепљивим језиком. Веће крастаче могу да прогутају миша или мале змије.

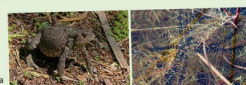

Животни циклус

Опис
Крастача је округластог тела, без репа. Боја коже варира од зелене до браон и обично са тамним мрљама и многобројним брадавицама. Трбух је светлосиви или жутосиви.

Станиште
Копнена је животиња, само у доба парења улази у воду. Јавља се у шумама, парковима и двориштима, вртovima, воћњацима.

Занимљивости
Дужина тела је до 18 цм и то их убаја међу највеће европске жабе. Име је добила по томе што на леђима има многобројне брадавице, које су уствари увећане кожане жлезде.

Виноградарски пуж

Народно име: Виноградарски пуж
Научно име: *Helix pomatia*

Хране се биљкама (листовима, цветовима, плодовима). У устима имају плочицу у виду језика са нитовима зубића.

Опис
Велики пуж, састоји се из 3 дела: главе, стопала и љуштуре-кућице. Кућиша је спирално увијена, има 5 до 6 завоја, жуто до браон боје са благо љубичастим линијама. Има два пара антена на глави.

Станиште
Јавља се у шумама, нивама, виноградима, баштама, у близини река.

Занимљивости
У многим крајевима овај пуж се сакупља ради исхране. Код ископавања римских локалитета откривено је да су Римски војници користили пужеве као храну. Због тога се у неким земљама ова врста назива Римски пуж.

NEWSLETTER 1

ŠTA JE BIODIVERZITET?

Biodiverzitet je sveobuhvatna raznovrsnost živih organizama koji pripadaju kopnenim, morskim i ostalim vodenim ekosistema i svih ostalim delovima staništa; ovo uključuje raznovrsnost unutar vrsta, među vrstama i ekosistemima. Zamislite život bez svih ovih raznovrsnosti! Život na Zemlji bi prestao da postoji!

Biološka raznovrsnost predstavlja veoma važan prirodni resurs koji su ljudi koristili hiljadama godina. Biološka raznovrsnost nas održava u životu! Zbog toga je od vitalnog značaja da je očuvamo!

EKO ŠKOLE I VRTIĆI KOJI UČESTVUJU U PROJEKTU "VELIKI LOV NA BILJKU"

1) PU GALEB, VRTIĆ "PČELICA"

Šetonje
Petrovac na Mlavi
vrticgaleb@open.telekom.rs

4) DU "DEČIJA RADOST" IRIG, VRTIĆ "VILA"

Milice Stojadinović bb Vrdnik
obdanistevrdnik@open.telekom.rs

7) PRIVATNA PREDŠKOLSKA USTANOVA "ČUDESNA ŠUMA"

Đorđa Vajferta 45 Beograd
cudesnasumamail@gmail.com

10) OŠ "DRINKA PAVLOVIĆ"

Kosovska 19 Beograd
drinkapavlovic@drinka.rs

13) OŠ "MARIJA TRANDAFIL"

Paunova 14 Veternik
dir.osmarijatrandafil@gmail.com

16) OŠ "DIMITRIJE TUCOVIĆ"

Serdara Mičića 5 Čajetina
ostucovic@gmail.com

19) OŠ "MILINKO KUŠIĆ"

13. Septembar 54 Ivanjica
osmkusic@eunet.rs

22) OŠ "VOŽD KARADORĐE"

Vidoja Smilevskog 8 Leskovac
voz@ptt.rs

2) PU "ČIKA JOVA ZMAJ", VRTIĆ 1001 RADOST

Strumička 88 Beograd
uprava@cikajovazmaj.rs

5) PU "SUNCOKRETI"

Svetog Save 74 Vladimirci
centarpuvlad@mts.rs

8) ŠKOLA ZA OSNOVNO I SREDNJE OBRAZOVANJE SA DOMOM UČENIKA "VUK KARADŽIĆ"

Radoja Domanovića 98 Sombor
vukskola.direktor.so@gmail.com

11) OŠ "VUK KARADŽIĆ"

Bratstva i jedinstva 1 Beograd
osvuksur@gmail.com

14) OŠ "SIMEON ARANICKI"

Boška Buhe bb Stara Pazova
ossimeon@open.telekom.rs

17) OŠ "MILIVOJE BOROVIĆ"

Mačkat bb
osmackat@ptt.rs

20) OŠ "MOMČILO NASTASIJEVIĆ"

Ive Lole Ribara 3 Gornji Milanovac
osmn@open.telekom.rs

3) PU "SUNCE"

Vuka Karadžića 4
Gornji Milanovac
pusuncegm@gmail.coms

6) DU "DEČIJA RADOST" IRIG, PO KRUŠEDOL"

Zmaj Jovina 61 Krušedol
obdaniste.irig@open.telekom.rs

9) INTERNATIONAL PRIMARY SCHOOL

Temišvarska 2 Beograd
office@insb.rs

12) OŠ "STEFAN NEMANJA"

Kosovke devojke bb Niš
osstefannemanja@open.telekom.rs

15) OŠ "RASTKO NEMANJIĆ - SVETI SAVA"

Njegoševa 4 Nova Pazova
svetisava.npazova@gmail.com

18) OŠ "SVETI SAVA"

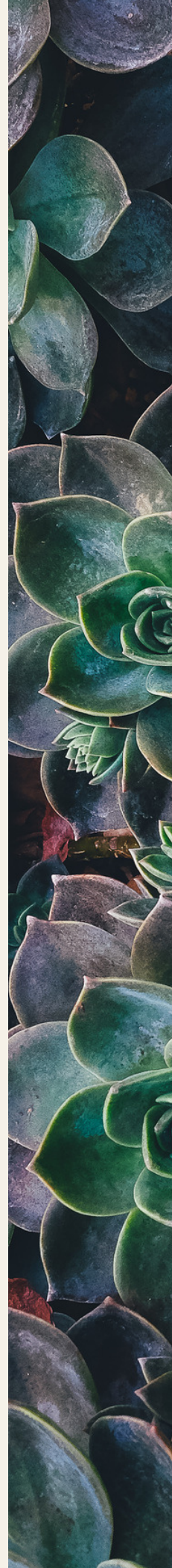
Dr Dragiše Mišovića 245 Čačak
sveti.sava_os@open.telekom.rs

21) OŠ "DESANKA MAKSIMOVIĆ"

Milutina Todorovića Žice 10
Gornji Milanovac
osdmaksimovic@open.telekom.rs

23) OŠ "MIODRAG ČAJETINAC ČAJKA"

Branka Radičevića 1 Trstenik
osmiodragcajetinac@open.telekom.rs

EKO ŠKOLE I VRTIĆI KOJI UČESTVUJU U PROJEKTU "VELIKI LOV NA BILJKE"

24) OŠ "BRANKO MILJKOVIĆ"

Ljubomira Nikolića Niš
branko.miljkovic@medianis.net

27) OŠ "RADE DODIĆ"

Milutovac bb Milutovac
(Trstenik) osmilutovac@ptt.rs

30) OŠ "PETAR LEKOVIĆ"

Petra Lekovića 1 Požega
osplekovic@gmail.com

33) OŠ "SVETI SAVA"

Vojske Jugoslavije 18
Požarevac
direktor.svsava@gmail.com

25) OŠ "VUK KARADŽIĆ"

Stojnik Arandjelovac
osstojnik@ptt.rs

28) OŠ "VUK KARADŽIĆ"

Omladinska 3 Knjaževac
knjazevac731@open.telekom.rs

31) OŠ "OSLOBODIOCI BEOGRADA"

Preradovićeve 2 Beograd
ososlbgd@ptt.rs

34) OŠ "ILIJA GARAŠANIN"

Josifa Pančića 7 Arandjelovac
direktor@osilijag.org

26) OŠ "LELA POPOVIĆ"

Miljkovac bb Gornja
Toponica-Niš
oslpopovic@ptt.rs

29) OŠ "DIMITRIJE TODOROVIĆ KAPLAR"

Lole Ribara 12 Knjaževac
oskaplar@open.telekom.rs

32) MILICA PAVLOVIĆ

Episkopa Nikifora
Maksimovića 14 Čačak
milicapavlovic37@yahoo.com

35) OŠ "STOJAN NOVAKOVIĆ"

Vuka Karadžića bb Blace
osblace@gmail.com

